

24 בפברואר 2014

שיח' סאמי אלערידי: דיוקנו של איש דת ירדני המשמש סמכות הלכתית בכירה עבור ג'בהת אלנצרה, השלוחה הסורית של אלקאעדה. השיח' מטיף להקים בסוריה מדינה אסלאמית באמצעות הג'האד תוך הבעת נכונות לגילויי פרגמטיות לצורך השגת המטרה

סאמי אלערידי מטיף בשבח הג'האד בפני פעילי ג'בהת אלנצרה (<http://www.dailymotion.com>)

כללי

1. שיח' הד"ר סאמי אלערידי, המכונה אבו מחמוד אלשאמי, הינו איש דת ירדני המהווה סמכות הלכתית בכירה בארגון ג'בהת אלנצרה, שלוחת אלקאעדה בסוריה. בראיון, ששודר בערוץ אלג'זירה ב-19 בדצמבר 2013, הציע אבו מחמד אלג'ולאני, מנהיג ג'בהת אלנצרה, לשים לב לדברי אלערידי בהיותו מייצג את עמדת הארגון בשאלות הלכתיות ואידאולוגיות¹.

2. בראיון ארוך הנושא אופי אידיאולוגי, שהעניק אלערידי (21 באוקטובר 2013), הוא הגדיר את מטרת ג'בהת אלנצרה: **הפלת משטר אסד, אכיפת ההלכה האסלאמית (השריעה) והקמת מדינה אסלאמית. אלערידי ניסה בראיון להפגין חזות פרגמטית** בדומה לראיון מאוחר יותר של אבו מחמד אלג'ולאני (שהעניק לאלג'זירה ב-10 בדצמבר 2013). הוא נמנע מלהצביע על הקשר שבין ג'בהת אלנצרה לאלקאעדה ומנהיגה אלט'ואהרי; הבליט את שיתוף הפעולה של ג'בהת אלנצרה עם ארגוני מורדים אחרים, קרא לסייע לתושבי סוריה והכחיש את הטענות לפיהן ארגונו מאשים את העם הסורי בכפירה ("תכפיר").

¹ ראו לקט מידע מה-5 בינואר 2013: "בראיון נדיר שהעניק אבו מחמד אלג'ולאני, העומד בראש ארגון ג'בהת אלנצרה, שלוחת אלקאעדה בסוריה, הוא מפגין חזות פרגמטית, זאת, מבלי לוותר כהוא זה על האופי והיעדים הג'האדיסטים הידועים של הארגון".

ראיון אבו מחמד אלג'ולאני לאלג'זירה

3. ב-10 בדצמבר 2013 העניק אבו מחמד אלג'ולאני, מנהיג ג'בהת אלנצרה (שלוחת אלקאעדה בסוריה), ראיון לערוץ אלג'זירה, ששודר ב-19 בדצמבר 2013. בראיון ציין אבו מחמד אלג'ולאני, בין השאר, כי הוא מציע לעקוב אחר דבריו של סאמי אלערידי, המייצג את תפיסת אלקאעדה בנושא ה"תכפיר" [הערה: ה"תכפיר" הינה הכרזה על אדם מוסלמי או על קבוצת מוסלמים ככופרים, משום שאינם מאמצים את האסלאם במשמעותו הרדיקלית. זוהי האשמה קשה, משום שמשמעותה היא, שדמם של אלו הקרויים ה"כופרים" מותר²]. אלג'ולאני הוסיף בראיון, כי **ישנם אנשי דת בכירים נוספים**, המקובלים על ג'בהת אלנצרה, אך מסיבות ביטחוניות הוא אינו מעוניין להזכיר את שמם.

4. יצוין, כי ארגון ג'בהת אלנצרה מקיים **מסד דתי היררכי**, המפקח על ההתנהלות ההלכתית של המפקדים הצבאיים. בראש המערכת הדתית של הארגון עומד **השופט הכללי** (אלקאצ'י אלעאם) ואילו במחוזות השונים מכהנים **אחראים הלכתיים**, המפקחים על התנהלותם הדתית של המפקדים ומטמיעים בקרבם את האידיאולוגיה הסלפית-ג'האדיסטית של הארגון. כמו כן מקיים הארגון **"רשויות שרעיות"** (היא'את שרעיה) המפעילות כוחות שיטור, בתי דין שרעיים ועוסקות בהגשת סיוע לאוכלוסייה המקומית.

פרטים אישיים אודות השיח' סאמי אלערידי

5. **שיח' ד"ר סאמי אלערידי**, המכונה **אבו מחמוד אלשאמי**, הינו איש דת ירדני, בכיר, הנמצא בסוריה ומהווה סמכות הלכתית בכירה בג'בהת אלנצרה. הוא נולד בעמאן בשנת 1973, סיים תואר ראשון בלימודי שריעה (הלכה אסלאמית) באוניברסיטה הירדנית. בשנת 1994 הוא המשיך בלימודיו באוניברסיטה זו לתואר שני בנושא המסורת האסלאמית [חדית³], שאותם סיים בשנת 1997. בשנת 2001 הוא סיים לימודי דוקטורט בחדית³ באוניברסיטה האסלאמית בבגדאד. בין כתביו: עבודת דוקטורט אודות **האמאם אלנסאאי³** וספר אודות **שיח' אבן תימיה**, המהווה דמות מופת עבור המוסלמים הסלפים⁴ (dailymotion.com).

6. **סאמי אלערידי משולב במסד הדתי ההיררכי, שמקיים ארגון ג'בהת אלנצרה**. במסגרת זאת הוא נוהג להטיף בפני פעילי הארגון הלוחמים בסוריה בשבח הג'האד. שני סרטונים, שבהם הוא מתועד, הועלו לאינטרנט ע"י מוסד **אלמנארה אלביצ'אא**, הזרוע התקשורתית של ג'בהת אלנצרה. בסרטים הללו נמסרו פרטים אישיים אודותיו אך מרביתם הוקדשו להצגת האידיאולוגיה והמדיניות של ג'בהת

² על תפיסת העולם ה"תכפירית" של ג'בהת אלנצרה ראו לקט מידע מה-23 בספטמבר 2013. חסן נצראללה, מנהיג חזבאללה נוהג לכנות את הארגונים המזוהים עם אלקאעדה "קבוצות תכפיריות". הוא, מרבה לנפנף ב"איום הטרור התכפירי", המאיים לדבריו על כל האזור.

³ **אחמד בן שעייב אלנסאאי** - אחד מאנשי הדת המרכזיים של הסונה. חי בין השנים 829 ל-915 לספירת הנוצרים. ליקט את אחד מקבצי החדית' הקנוניים של האסלאם הסוני.

⁴ **תקי אלדין אחמד אבן תימיה** - תיאולוג ופרשן אסלאמי סוני, ממוצא סורי, שחי בין השנים 1263 ל-1328. בן האסכולה החנבלית. מהווה דמות מופת ומקור סמכות עבור הסלפים, ובמיוחד הסלפים-ג'האדים.

אלנצרה. כמו כן הוא מפיץ דעותיו **באמצעות חשבון הטוויטר שלו** המרבה לעסוק בנושא הג'האד. כך למשל בציוף מה-17 בפברואר 2014 נאמר: "לוחם הג'האד מזיק ללוחמי הג'האד אם מידותיו רעות... הוא [לוחם הג'האד], בשל מידותיו הרעות, גורם לסלידה כלפיו בקרב המוסלמים."

עמוד הטוויטר של סאמי אלערידי (twitter.com).

סוגיות באידיאולוגיה ובמדיניות של ג'בהת אלנצרה על פי השיח' סאמי אלערידי

7. ב-21 באוקטובר 2013 פרסמה **אלמנארה אלביצ'א'**, הזרוע התקשורתית של ג'בהת אלנצרה, ראיון מצולם ארוך עם **שיח' סאמי אלערידי**. להלן מספר נושאים, שעלו בראיון (באמצעות שאלות מוזמנות של המראיין):

א. **מהותו של ארגון ג'בהת אלנצרה** – שיח' אלערידי הציג את ג'בהת אלנצרה כארגון סלפי סוני, שהוקם כדי לסייע לבני העדה הסונית ולאומה האסלאמית. מקורות הסמכות של הארגון הם לדבריו הקוראן והסונה⁵, על פי הפרשנות של הדורות הראשונים באסלאם (הצחאבה, חברי הנביא מחמד⁶, הדור שלאחריהם והדור שלאחר מכן). באשר למקורות הסמכות המודרניים של הארגון הזכיר אלערידי, בין השאר, את **עבדאללה עזאם**⁷, **חמוד בן עקלאא' אלשעיבי**⁸, **שיח'**

⁵ **הסונה**: מילולית, אורח חיים, נוהג. זוהי התורה שבעל פי באסלאם המבוססת על דרכו של הנביא מחמד, כפי שהיא נלמדת מסיפורים המיוחסים לו ולמקורביו ומפסיקות שפסק, אשר השתמרו במסורת המוסלמית.

⁶ **הצחאבה** - חברי הנביא מחמד, שליוו אותו בדרכו להפצת האסלאם. מדובר במוסלמים הראשונים, שהצטרפו לנביא מחמד.

⁷ **עבדאללה עזאם** – פלסטיני מסלת אלחרת'יה, שבשומרון, אשר לחם באפגניסטאן נגד הרוסים. היה מורהו האידיאולוגי של אסאמה בן לאדן. פיתח את עיקרון הג'האד כחובה אישית של כל מוסלמי. נהרג בשנת 1989.

⁸ **חמוד בן עקלאא' אלשעיבי** - שיח' סעודי קיצוני המזוהה עם ארגון אלקאעדה.

עמר עבד אלרחמן⁹. בהקשר של ריבונות האל הפנה אלערידי את השומעים לספריהם של **סיד קטב**¹⁰ ו**מחמד קטב**¹¹.

ב. מקומם של אלקאעדה ואלט'ואהרי - שיח' אלערידי נמנע מלהזכיר את אלקאעדה ומנהיגו אימן אלט'ואהרי, ולא בכדי. זאת להערכתנו כחלק מניסיונות ג'בהת אלנצרה להציג חזות פרגמטית ע"י עמעום הקשר בינו לבין אלקאעדה. טקטיקה הסברתית זאת, שמטרתה בין השאר, לזכות באהדת הצבור הסורי ולהקל על שיתוף פעולה עם ארגוני המורדים האסלאמיים, באה לידי ביטוי בראיון, שהעניק אלג'ולאני לערוץ אלג'זירה בו הגדיר את הקשר בין ארגונו לבין אלקאעדה כ"קשר רעיוני בלבד".

ג. השימוש בנשק לשם השלטת האסלאם - לשאלת המראיין "מדוע אתם חמושים" השיב אלערידי, כי זוהי הוראה של אללה, העולה בקנה אחד עם דברי הנביא מחמד. הוא ציטט פסוקים מהקוראן המצדיקים את הלחימה ואת השימוש בנשק ופרט את המצבים בהם הקוראן, לשיטתו, מחייב להילחם: חובה להלחם למען אללה ולמען החלשים, חובה להילחם על מנת למנוע מלחמת אחים וחובה להילחם כדי לסייע להשלטת דת האסלאם. הוא הוסיף (בצטטו את דברי אבו תימיה), כי אנשי ג'בהת אלנצרה נושאים נשק כדי לרומם את דברי אללה, להשליט את ההלכה האסלאמית (השריעה) וכדי "להדוף את האויב התוקפן כלפי הדת, האדמה והכבוד".

ד. סוגיית ה"תכפיר" - אלערידי נדרש לסוגיה רגישה זאת: "האם אתם מאשימים בכפירה את העם הסורי?". הוא השיב (בנימה אפולוגטית) כי ארגון ג'בהת אלנצרה אינו עורך אבחנה בין המוסלמים ואינו מאשים אף מוסלמי בכפירה, "כל עוד אין עדות חותכת לכך". לשאלת המראיין "מה תעשו לאחר הפלת משטר אסד" השיב: "אנו אוהבים את העם הסורי... תושבי סוריה קידמו את פנינו בברכה והושיטו לנו עזרה. ובעזרת אללה נפעל יחדיו, לאחר שנפיל את המשטר הפושע הנוכחי ולאחר שנאכוף את השריעה של אללה ונכונן מדינה אסלאמית בעזרת אללה...".

ה. שיתוף פעולה עם ארגוני מורדים אחרים - לשאלת המראיין, "מה דעתך על הפלגים השונים הנלחמים בסוריה?", השיב אלערידי: "הפלגים הנלחמים בסוריה הם רבים ומגוונים. חרף זאת, הם מסכימים על מטרה אחת, והיא סילוק המשטר הפושע הנוכחי. מעבר לכך, הם מפולגים. מרביתם מעוניינים לאחר הפלת משטר בהשלטת השריעה ובכינונה של מדינה אסלאמית

⁹ שיח' עמר עבד אלרחמן - שיח' אסלאמי קיצוני עיוור ממוצא מצרי. כלוא בארצות-הברית על רקע מעורבותו בפיגוע הראשון במגדלי התאומים ב-1993.

¹⁰ סיד קטב - אחד מההוגים האסלאמיים הקיצוניים החשובים בעת המודרנית. מדובר במצרי, שפיתח את האידיאולוגיה האסלאמית הקיצונית בת זמננו. על פיה על המוסלמים להיאבק ראשית כל בכופרים (החילוניים), שנמצאים בתוך החברה המוסלמית, ולהשליט בה את השריעה עוד לפני המאבק בכופרים שאינם מוסלמים. הוא הוצא להורג על-ידי המשטר המצרי בשנת 1966. הגותו השפיעה עמוקות על אימן אלט'ואהרי המרבה להתייחס אליו בכתביו.

¹¹ מחמד קטב - אחיו של סיד קטב. הפיץ את הגותו של אחיו בערב-הסעודית. היה דוקטור להלכה אסלאמית ודמות אסלאמית חשובה בפני עצמו.

בעזרת אללה. אלה הם האחים שלנו, הם בשר מבשרנו ואנחנו בשר מבשרם. גם אם יש לנו שמות שונים, וגם אם יש בינינו חילוקי דעות בכמה סוגיות משניות, הם עדיין אחינו, בשר מבשרנו. אנו פועלים ביחד בחדרי מבצעים צבאיים משותפים, ואנו מנהלים יחדיו את הרשויות ההלכתיות (אלהיאא'ת אלשרעיה). בינינו לבינם מתקיימת פעילות [משותפת] לשם עזרה סוציאלית ותעמולתית בסוריה. החלק האחר של הפלגים הלוחמים המעוניינים בהקמת מדינה אזרחית וחילונית הם המיעוט למעשה. אנו אומרים להם שיתפכחו וילמדו לקח ממה שקרה במצרים, תוניסיה ולוב."

ו. פנייה למוסלמים ברחבי העולם להגיש סיוע לתושבי סוריה – בסוף הראיון קרא אלערידי לאחדות בין המוסלמים. הוא קרא למוסלמים ברחבי העולם לחוש לעזרת תושבי סוריה באמצעות לחימה, כסף או בדיבור [קרי- תפילות, הסברה].

סאמי אלערידי במהלך הראיון, שפורסם ב-21 באוקטובר 2013, כשליצידו דגל ג'בהת אלנצרה (youtube.com).